

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĐI
Tohumluk Tescil Ve Sertifikasyon Merkez M¼d¼rl¼Đ¼

ÇEREZLİK AYÇİÇEĞİ
TESCİL RAPORU

AYBAK 361

AYBAK 361 ÇEREZLİK AYÇİÇEĞİ ÇEŞİT ADAYININ TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

2024-2025 yıllarında tarımsal değerleri ölçme denemelerinde yer alan ve denemelerdeki sürelerini dolduran aday çeşit, standart çeşitler ile birlikte 2 yıl süreyle çerezlik ayçiçeği tarımının yapıldığı yerler dikkate alınarak 6 farklı lokasyonda toplam 8 denemede denenmiştir. Bu denemelerin sonucunda tane verimi, yağ oranı, elek değerleri, kabuk ve iç oranı, fenolojik ve patolojik değerleri dikkate alınarak bir değerlendirme yapılmış ve karar aşamasına gelinmiştir.

TDÖ denemeleri ile birlikte Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk (FYD) testleri 2 yıl süre ile Ankara (Yenikent) ve Kocaeli (Çayırova)'nda yapılmıştır. Aday çeşidin bu süre içinde yeknesak ve durulmuşluğun belirlenmesi amacıyla UPOV prensipleri dikkate alınarak her bir karakter için en uygun dönemde gözlemler yapılmıştır. FYD testleri sonucu, aday çeşidin kendi içinde yeknesak ve durulmuş olduğu tespit edilerek hakkında özellik belgesi düzenlenmiştir.

Denemelerde her yıl elde edilen verilerle varyans analizi, 2 yıllık verilerle de stabilite analizi yapılmış bu değerler grafiklerle desteklenmiştir.

AYBAK 361; Aybaklar Tarım Ürünleri Hayv. Gıda Petr. Ürün. İnş. Kuyumculuk San. ve Tic. A. Ş. tarafından tescil denemelerine alınması için başvurulmuş aday çeşit, İspanya'da ıslah edilmiştir. Aday çeşidin 2 yıl süre ile yapılan FYD testlerinde, mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu belirlenmiştir. TDÖ denemelerinin değerlendirilmesi sonucu; 428,7 kg/da tane verimi ile standart çeşitler ortalamasının (348.5 kg/da) % 23 ilerisinde ve istatistiki değerlendirmede **a** grubunda ve 1. sırada yer almıştır. Aday çeşidin ortalama iç oranı %49,4-54, tane eni 9.6-8.4 mm, tane boyu 19.3-20.9 mm, yağ oranı ise % 20.0-25.1 ve hektolitreye ağırlığı 265-285 g/lt arasında değer göstermiştir. 7 mm elek üstü değeri % 95-100, 8 mm elek üstü değeri % 90-99, 9 mm elek üstü değeri % 88-97, 10 mm elek üstü değeri 50-78 arasında değişmiştir. Doğal koşullarda alınan orobanş gözlemlerinde farklı lokasyonlardaki frekans değeri % 0, saldırı derecesi ise 0 adettir.

Karar Tescil Komitesininidir.

**Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon
Merkez Müdürlüğü**

Çizelge 1. Çerezlik Ayçiçeği Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2024 Yılı Tane Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Kahramanmaraş (Elbistan)	Eskişehir (Çifteler)	Manisa (Beydere)	Kocaeli (Çayırova)	Genel Ortalama	V.S.
S400 (st)	413.3 a	445.5 a	458.0 b	579.4 a	474.1 a	2
G1 (st)	246.0 b	341.5 b	488.8 ab	562.3 a	409.6 b	5
Palancı (st)	246.3 b	239.3 c	345.0 c	414.3 b	311.2 c	6
SAFARİ 61	389.0 a	425.9 a	563.5 a	556.7 a	483.8 a	1
AYBAK 361	427.3 a	427.7 a	571.3 a	469.8 ab	474.0 a	3
AYBAK 363	434.8 a	452.1 a	480.6 ab	407.1 b	443.7 ab	4
F	**	**	**	*	**	
% VK	15.1	11.3	12.9	15.5	14.0	
AÖF	82.0	66.1	94.4	116.6	43.0	

Çizelge 2. Çerezlik Ayçiçeği Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2025 Yılı Tane Verim Sonuçları (kg/da)

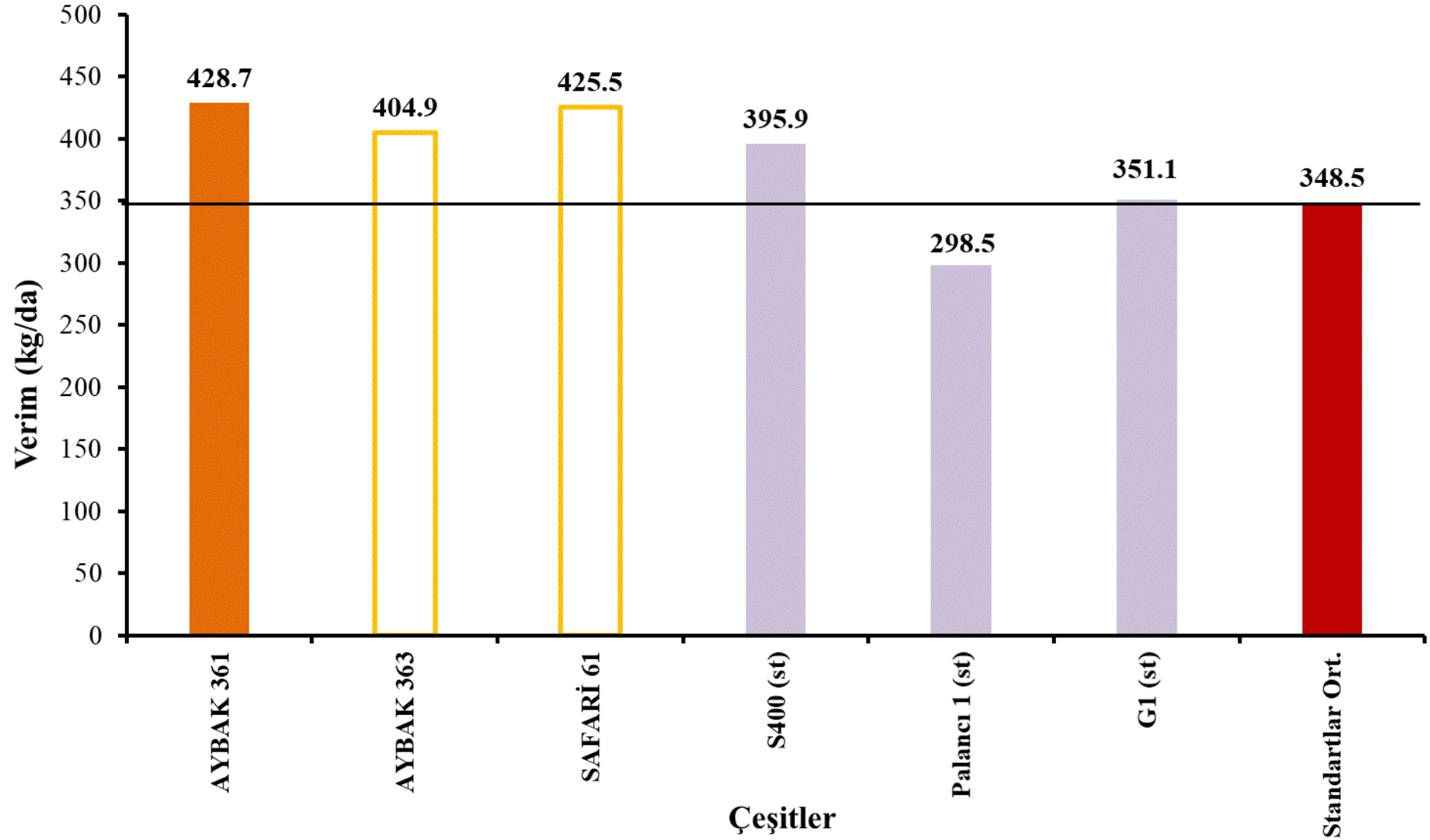
Çeşitler	Kahramanmaraş (Elbistan)	Konya (İlgın)	Manisa (Beydere)	Edirne (Merkez)	Genel Ortalama	V.S.
S400 (st)	342.9 b	359.0 b	387.8 ab	181.3 a	317.7 bc	5
G1 (st)	307.8 b	347.4 b	369.8 abc	145.3 abc	292.5 bcd	7
Palancı 1 (st)	332.9 b	350.6 b	305.2 de	154.4 abc	285.8 cd	9
S300 (st)	332.5 b	333.1 b	315.0 cde	128.5 bcd	277.3 d	10
AYBAK 361	477.1 a	468.3 a	422.7 a	165.4 ab	383.4 a	1
SAFARI 61	477.9 a	495.7 a	348.1 bcd	147.4 abc	367.3 a	2
AYBAK 363	487.3 a	482.2 a	323.1 cde	172.1 a	366.1 a	3
Tongqing6	360.9 b	360.0 b	425.4 a	132.9 bcd	319.8 b	4
ADA 42	334.7 b	336.1 b	397.5 ab	121.0 cd	297.3 bcd	6
SS 991	350.5 b	339.7 b	299.4 de	160.6 ab	287.5 cd	8
VALIA V8100	342.9 b	361.7 b	272.0 e	106.3 d	270.7 d	11
F	**	**	**	*	**	
% VK	15.6	12.9	12.1	17.7	14.6	
AÖF	84.7	71.9	61.5	37.5	32.1	

Çizelge 3. Çerezlik Ayçiçeği Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2024-2025 Yılları Tane Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Kocaeli (Çayirova)	Kahramanmaraş (Elbistan)		Edirne (Merkez)	Eskişehir (Çifteler)	Konya (İlgın)	Manisa (Beydere)		Genel Ortalama	V.S.
	2024	2024	2025	2025	2024	2025	2024	2025		
S400 (st)	579.4	413.3	342.9	181.3	445.5	359.0	458.0	387.8	395.9 b	4
G1 (st)	562.3	246.0	307.8	145.3	341.5	347.4	488.8	369.8	351.1 c	5
Palancı 1 (st)	414.3	246.3	332.9	154.4	239.3	350.6	345.0	305.2	298.5 d	6
AYBAK 361	469.8	427.3	477.1	165.4	427.7	468.3	571.3	422.7	428.7 a	1
SAFARİ 61	556.7	389.0	477.9	147.4	425.9	495.7	563.5	348.1	425.5 a	2
AYBAK 363	407.1	434.8	487.3	172.1	452.1	482.2	480.6	323.1	404.9 ab	3
F									**	
% VK									13.6	
AÖF									21.1	

Grafik 1. 2024 - 2025 Yılları Çerezlik Ayçiçeği Tane Verim Grafiği

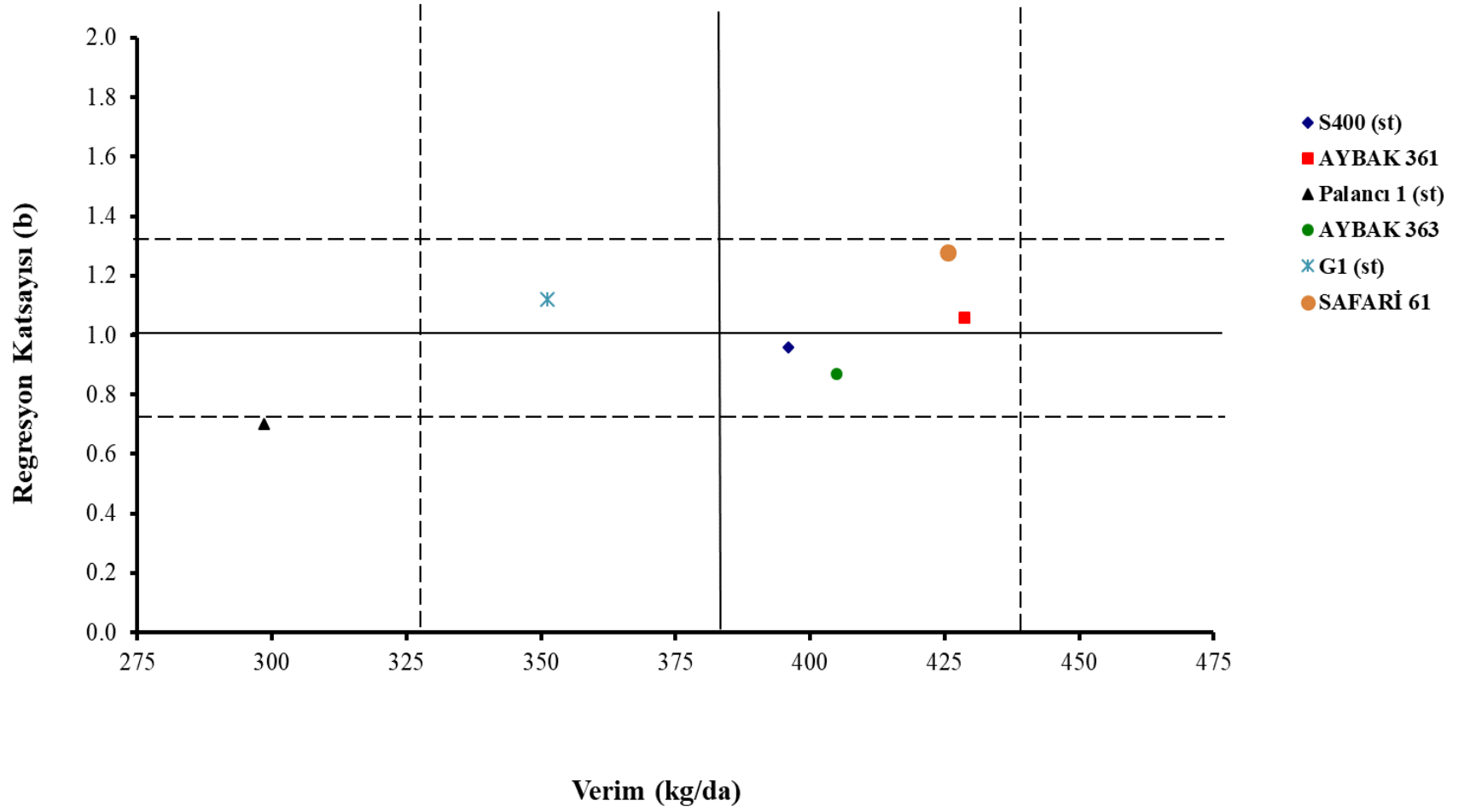
AÖF : 21.1

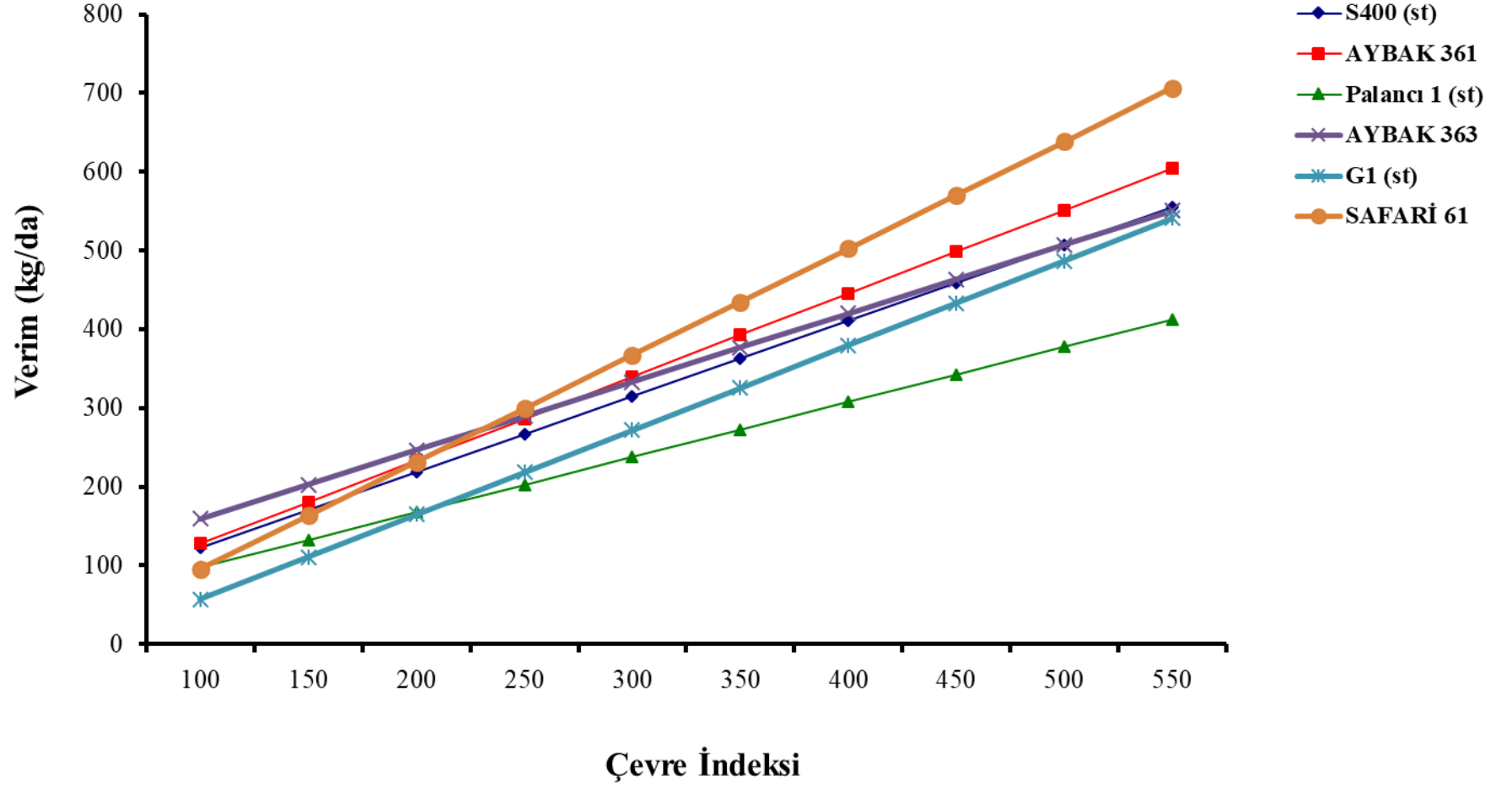
Çizelge 4. Çerezlik Ayçiçeği Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri Tane Verim Sonuçlarına Ait Stabilite Parametreleri

Çeşitler	Ortalama Verim (kg/da)	b		a	R ²	%VK
			+, -sh			
S400 (st)	395.9	0.96	0.13	26.47	0.66	17.5
G1 (st)	351.1	1.12	0.18	-80.29	0.63	24.6
Palancı 1 (st)	298.5	0.70	0.10	27.75	0.64	17.6
AYBAK 361	428.7	1.06	0.13	21.37	0.70	16.2
SAFARI 61	425.5	1.28	0.12	-67.43	0.78	15.9
AYBAK 363	404.9	0.87	0.14	72.13	0.55	19.5
Genel Ortalama	384.1					
Standartlar Ortalaması	348.5					

Grafik 2. Çerezlik Ayçiçeği Tane Verim Stabilite Grafiği

Grafik 3. Çerezlik Ayçiçeği Beklenen Verim Grafiği

Çizelge 5. Çerezlik Ayçiçeği Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri Gözlem Değerleri 2024 Yılı Gözlem Değerleri

Çeşitler	%50 çiçeklenme gün sayısı (gün)			Fizyolojik Olum sayısı (gün)			Bitki boyu (cm)		Tabla çapı (cm)			Kendine döllenme (1-5)*		Merkez Tohum Bağlama (1-5)**			Üniformite (1-5)***		
	Kahramanmaraş (Elbistan)	Eskişehir (Çifteler)	Manisa (Beydere)	Kahramanmaraş (Elbistan)	Eskişehir (Çifteler)	Manisa (Beydere)	Kahramanmaraş (Elbistan)	Manisa (Beydere)	Kahramanmaraş (Elbistan)	Eskişehir (Çifteler)	Manisa (Beydere)	Kahramanmaraş (Elbistan)	Eskişehir (Çifteler)	Kahramanmaraş (Elbistan)	Eskişehir (Çifteler)	Manisa (Beydere)	Kahramanmaraş (Elbistan)	Eskişehir (Çifteler)	Manisa (Beydere)
S400 (st)	73	62	70	113	102	108	190.0	208.1	30	29	24	4	4	5	5	4	3	3	3
Palancı (st)	67	55	63	111	102	111	200.0	186.1	29	25	20	2	3	4	4	4	4	4	2
G1 (st)	71	58	65	111	104	111	210.0	215.6	28	27	21	3	3	4	4	4	4	4	3
AYBAK 361	70	64	72	111	105	111	180.0	195.8	32	32	26	4	5	5	5	4	3	4	3
AYBAK 363	72	57	66	111	105	108	190.0	192.4	30	30	23	3	4	5	5	4	3	4	3
SAFARI 61	74	58	70	115	106	111	190.0	193.8	33	33	24	4	4	5	5	4	4	4	3

(*)

1... Çok zayıf

2. Zayıf 3. Orta

4. İyi

5... Çok iyi

(**)

1... Boşluk geniş

5... Boşluk dar

(***)

1 = Çok Üniform

2 = Üniform

3 = Orta

4 = Heterojen

5 = Çok heterojen

Çizelge 6a. Çerezlik Ayçiçeği Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri Gözlem Değerleri 2025 Yılı Gözlem Değerleri

Çeşitler	%50 çiçeklenme gün sayısı (gün)				Fizyolojik Olum sayısı (gün)			Bitki boyu (cm)				Tabla çapı (cm)			
	Edirne (Merkez)	Konya (İlgin)	Manisa (Beydere)	Kahramanmaraş (Elbistan)	Edirne (Merkez)	Manisa (Beydere)	Kahramanmaraş (Elbistan)	Edirne (Merkez)	Konya (İlgin)	Manisa (Beydere)	Kahramanmaraş (Elbistan)	Edirne (Merkez)	Konya (İlgin)	Manisa (Beydere)	Kahramanmaraş (Elbistan)
S400 (st)	66	62	70	60	98	115	100	176	170	226	170	25.7	28.0	20.8	26.0
Palancı 1 (st)	61	55	56	53	93	107	95	168	170	196	160	23.0	28.0	20.8	26.0
G1 (st)	66	66	70	61	99	114	108	176	185	228	180	21.0	28.0	20.3	27.0
S300 (st)	65	67	70	58	97	115	105	159	180	205	180	17.3	32.0	18.3	30.0
AYBAK 361	65	64	70	56	96	115	103	173	175	215	180	19.7	32.0	23.3	30.0
AYBAK 363	65	65	70	58	97	114	104	170	180	219	190	21.7	34.0	19.0	32.0
SAFARI 61	65	64	70	58	97	115	102	167	170	208	180	20.3	34.0	20.5	33.0
SS 991	64	61	66	60	96	114	100	140	150	193	150	18.0	25.0	18.8	25.0
ADA 42	64	62	70	59	95	114	104	176	165	215	160	21.0	27.0	18.3	28.0
Tongqing6	65	64	70	57	96	115	104	145	160	198	170	18.7	28.0	18.8	26.0
VALIA V8100	65	62	70	63	98	115	103	152	190	209	190	16.7	33.0	19.0	33.0

Çizelge 6b. Çerezlik Ayçiçeği Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2025 Yılı Gözlem Değerleri

Çeşitler	Kendine dölleme (1-5)			Merkez Tohum Bağlama (1-5)**				Üniformite (1-5)			
	Edirne (Merkez)	Konya (İlgın)	Kahramanmaraş (Elbistan)	Edirne (Merkez)	Konya (İlgın)	Manisa (Beydere)	Kahramanmaraş (Elbistan)	Edirne (Merkez)	Konya (İlgın)	Manisa (Beydere)	Kahramanmaraş (Elbistan)
S400 (st)	4	5	5	3-4	5	4	5	2	1	2	1
Palancı 1 (st)	3	4	4	3-4	5	4	4	3	1	4	1
G1 (st)	3	4	4	3	4	3	4	3	1	2	1
S300 (st)	2	4	4	4-5	5	3	5	3	1	3	1
AYBAK 361	2	5	5	3-4	5	3	5	3	1	3	1
AYBAK 363	3	4	5	2-3	5	3	5	3	1	2	1
SAFARI 61	2	4	4	3	5	3	5	3	1	2	1
SS 991	2	4	4	3-4	5	3	5	2	1	3	1
ADA 42	3	4	4	3-4	5	3	5	3	1	4	1
Tongqing6	3-4	4	4	3	5	4	5	3	1	3	1
VALIA V8100	2	4	4	2	5	3	5	3	1	4	1

(*) 1... Çok zayıf

(**) 1... Boşluk geniş

(***) 1 = Çok Üniform

2. Zayıf

5... Boşluk dar

2 = Üniform

3. Orta

3 = Orta,

4. İyi

4 = Heterojen,

5... Çok iyi

5 = Çok heterojen

Çizelge 7. Çerezlik Ayçiçeği Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2024 Yılı Teknolojik Analiz Değerleri

Çeşitler	Yağ oranı (%)	İç oranı (%)	Kabuk oranı (%)	1000 Tane ağırlığı (g)	Hektolitre ağırlığı (g/lt)		Tane eni (mm)	Tane boyu (mm)	50 g Numunedeki tane sayısı (adet)
	Edirne			Eskişehir	Kahramanmaraş	Eskişehir	Edirne		Kahramanmaraş
	(Merkez) **			(Çifteler) *	(Elbistan) *	(Çifteler) *	(Merkez) **		(Elbistan) *
S400 (st)	23.2	50.0	50.0	229.9	271	261	7.3	18.6	231
Palancı (st)	24.3	54.8	45.2	183.3	318	312	6.7	18.2	279
G1 (st)	23.7	53.0	47.0	222.7	272	266	6	17.1	225
AYBAK 361	20.0	49.4	50.6	263.9	280	265	9.6	20.9	226
AYBAK 363	22.3	48.6	51.4	264.6	285	283	7.8	18.5	189
SAFARI 61	23.6	46.4	53.6	220.8	294	274	6.9	17.9	227

*Analizler, Aybaklar Tarım Ürünleri Hayv. Gıda Petr. Ürün. İnş. Kuyumculuk San. ve Tic. A. Ş. tarafından yapılmıştır.

**Analizler, Trakya TAEM tarafından yapılmıştır.

Çizelge 8. Çerezlik Ayçiçeği Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2025 Yılı Teknolojik Analiz Değerleri

Çeşitler	Yağ oranı (%)	İç oranı (%)		1000 Tane ağırlığı (g)			Hektolitreye ağırlığı (g/lt)		Tane eni (mm)	Tane boyu (mm)	50 g Numunedeki tane sayısı (adet)	
	Edirne	Edirne	Kahramanmaraş	Kahramanmaraş	Konya	Edirne	Kahramanmaraş	Edirne	Edirne		Kahramanmaraş	Konya
	(Merkez) *	(Merkez) *	(Elbistan) **	(Elbistan) **	(İlgın) **	(Merkez) *	(Elbistan) **	(Merkez) *	(Merkez) *		(Elbistan) **	(İlgın) **
S400 (st)	25.1	52	53.0	198.2	203.3	103.1	268	270	7.7	18.4	252	284
Palancı 1 (st)	25.5	54	53.0	189.2	189.6	84.1	268	290	6.4	16.7	264	277
G1 (st)	27.8	57	54.5	216.2	219.8	76.3	277	270	6.5	16.8	231	282
S300 (st)	26.3	56	53.8	151.1	150.6	83.3	306	290	6.1	17.8	331	329
AYBAK 361	25.1	54	53.0	243.3	250.3	109.9	285	280	8.4	19.3	206	292
AYBAK 363	25.5	54	53.3	228.8	231.7	88.2	283	290	7.0	17.1	219	294
SAFARI 61	26.5	55	54.8	233.9	230.1	93.7	288	300	6.9	16.8	214	301
SS 991	23.8	48	45.8	303.5	238.9	79.9	247	270	6.8	17.4	165	253
ADA 42	28.1	56	46.0	213.0	208.6	86.2	244	280	7.3	17.2	235	277
Tongqing6	26.6	56	53.5	224.0	219.3	92.0	289	280	6.9	18.1	223	318
VALIA V8100	30.8	65	52.8	207.9	207.9	69.3	297	310	5.5	15.4	241	301

*Elek analizi, Trakya TAEM tarafından yapılmıştır.

**Elek analizi, Aybaklar Tarım Ürünleri Hayv. Gıda Petr. Ürün. İnş. Kuyumculuk San. ve Tic. A. Ş. tarafından yapılmıştır.

Çizelge 9. Çerezlik Ayçiçeği Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2024 Yılı Elek Analiz Değerleri

Çeşitler	Kahramanmaraş (Elbistan)		Edirne (Enstitü)	
	8 mm	9 mm	7 mm	9 mm
S400 (st)	99	86	65	20
Palancı (st)	77	32	65	20
G1 (st)	98	92	80	20
AYBAK 361	99	97	95	65
AYBAK 363	98	96	80	35
SAFARİ 61	95	78	75	40

*Elek analizi, Aybaklar Tarım Ürünleri Hayv. Gıda Petr. Ürün. İnş. Kuyumculuk San. ve Tic. A. Ş. tarafından yapılmıştır.

**Elek analizi, Trakya TAEM tarafından yapılmıştır.

Çizelge 10. Çerezlik Ayçiçeği Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2025 Yılı Elek Analiz Değerleri

Çeşitler	Kahramanmaraş (Elbistan) *		Edirne (Enstitü) **	
	8 mm	9 mm	8 mm	9 mm
S400 (st)	98	82	80	40
Palancı 1 (st)	98	80	55	20
G1 (st)	98	83	50	20
S300 (st)	91	33	55	25
AYBAK 363	98	81	70	35
AYBAK 361	97	88	90	50
SAFARI 61	98	87	70	25
SS 991	98	92	70	35
ADA 42	98	79	60	25
Tongqing6	97	64	65	35
VALIA V8100	89	40	50	15

*Elek analizi, Aybaklar Tarım Ürünleri Hayv. Gıda Petr. Ürün. İnş. Kuyumculuk San. ve Tic. A. Ş. tarafından yapılmıştır.

**Elek analizi, Trakya TAEM tarafından yapılmıştır.

Çizelge 11. 2024 Yılı Çerezlik Ayçiçeği Tarımsal Değerleri Ölçme Denemelerinde Yer Alan Çeşitlere Ait Orobanş Değerleri (Doğal koşullar)

Çeşitler	Kahramanmaraş (Elbistan)			Eskişehir (Çifteler)			Edirne (Merkez)		
	F	I	SD	F	I	SD	F	I	SD
	(%)	(Adet)	(Adet)	(%)	(Adet)	(Adet)	(%)	(Adet)	(Adet)
S400 (st)	2.70	5.33	0.14	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Palancı (st)	72.20	8.00	5.78	13.00	6.00	0.78	0.00	0.00	0.00
G1 (st)	86.40	8.85	7.65	28.20	4.14	1.17	4.50	1.13	0.05
AYBAK 361	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0	0	0
AYBAK 363	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
SAFARI 61	4.20	3.78	0.16	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Frekans – F (%) : %' de olarak orobanşlı bitki sayısı

İntensite – I – (Adet) : Orobanşlı ayçiçeklerinde bir bitkiye düşen orobanş sap sayısı

Saldırı derecesi – SD – (Adet) : Frekans x intensite/100

Frekans değeri; %0-10. Saldırı derecesi; 0-1 olan çeşitler orobanşa dayanıklı-toleranslı kabul edilir

Çizelge 12. 2025 Yılı Çerezlik Ayçiçeği Tarımsal Değerleri Ölçme Denemelerinde Yer Alan Çeşitlere Ait Orobanş Değerleri (Doğal koşullar)

Çeşitler	Kahramanmaraş (Elbistan)			Konya (Ilgın)			Edirne (Merkez)		
	F	I	SD	F	I	SD	F	I	SD
	(%)	(Adet)	(Adet)	(%)	(Adet)	(Adet)	(%)	(Adet)	(Adet)
S400 (st)	82.60	4.67	3.86	65.30	2.06	1.35	1.20	1.00	0.01
Palancı 1 (st)	91.00	4.77	4.34	59.50	2.15	1.28	16.90	1.24	0.21
G1 (st)	87.60	4.72	4.13	61.10	2.12	1.30	7.90	3.62	0.29
S300 (st)	85.7	5.14	4.40	65.60	1.81	1.19	0.0	0.0	0.0
AYBAK 361	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0	0	0
AYBAK 363	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.20	1.00	0.01
SAFARİ 61	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7.20	1.75	0.13
SS 991	90.00	4.93	4.44	67.10	1.90	1.27	0.00	0.00	0.00
ADA 42	90.20	4.83	4.36	68.80	1.95	1.34	0.00	0.00	0.00
Tongqing6	84.10	5.59	4.70	65.40	2.01	1.31	0.00	0.00	0.00
VALIA V8100	84.60	4.92	4.16	56.80	1.86	1.06	0.00	0.00	0.00

Frekans – F (%) : %’ de olarak orobanşlı bitki sayısı

İntensite – I – (Adet) : Orobanşlı ayçiçeklerinde bir bitkiye düşen orobanş sap sayısı

Saldırı derecesi – SD – (Adet) : Frekans x intensite/100

Frekans değeri; %0-10. Saldırı derecesi; 0-1 olan çeşitler orobanşa dayanıklı-toleranslı kabul edilir